

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ

Н А К А З

17.11.2015

м. Дніпропетровськ

№ 759/0/212-15

Про проведення дослідно-експериментальної роботи на базі комунального закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська»

Відповідно до законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», «Про інноваційну діяльність», Положення про експериментальний загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 року №114, «Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2000 року № 522, урахуваючи висновки експертної комісії з питань інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи департаменту освіти і науки облдержадміністрації (від 29 жовтня 2015 року, протокол №2), з метою координації та підтримки освітніх ініціатив, які сприяють реалізації регіональної освітньої політики

НАКАЗУЮ:

1. Надати статус експериментального навчального закладу обласного рівня комунальному закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська».

2. Затвердити як такі, що додаються:

2.1. Заявку на проведення дослідно-експериментальної роботи за темою «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання» на базі комунального закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська» на 2015-2020 роки.

2.2. Програму дослідно-експериментальної роботи за темою «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання» на базі комунального закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська» на 2015-2020 роки.

3. Ректорові комунального вищого навчального закладу «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти»

Романенкові М.І. (за згодою) забезпечити науково-методичну, консультаційну та практичну допомогу комунальному закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська».

4. Координацію роботи щодо виконання цього наказу покласти на начальника управління дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти Середню В.Г., контроль – залишаю за собою.

Директор департаменту освіти
і науки облдержадміністрації

О.В.ПОЛТОРАЦЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ департаменту освіти
і науки облдержадміністрації
від 17.11.2015 № 759/0/212-15

ЗАЯВКА
на проведення дослідно-експериментальної роботи за темою
«Створення системи шкільної медіаосвіти на основі
принципів наскрізного навчання»
на базі комунального закладу освіти
«Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська»
на 2015 – 2020 роки

Актуальність дослідження.

У ХХІ столітті різні види медіа, зокрема телебачення, Інтернет, кіно, преса, радіо є невід'ємним елементом сьогодення, без них неможливо уявити як організацію робочого процесу так і дозвілля людини. Окрім того, сучасні медіа відіграють величезну роль у вихованні, навчанні, культурному розвитку дітей та учнівської молоді.

Кожна людина, незалежно від свого віку, є активним споживачем різного роду інформації, кількість якої постійно збільшується, а якість доволі часто не відповідає бажаним стандартам. Безліч телевізійних каналів, сайтів, велика кількість відео- та аудіо продукції, сенсаційні статті на сторінках періодичних видань, рекламна продукція, яка лине звідусіль, створюють навколо кожного члена сучасного суспільства особливу, медійну реальність, під впливом якої формується світогляд, ціннісні орієнтації, смаки, імідж тощо. Сьогодні навіть доросла людина не завжди спроможна адекватно орієнтуватися в комунікаційному просторі, а дитина часто стає взагалі заручником інформаційних реалій.

Засоби масової інформації та Інтернет, посівши пріоритетні позиції в формуванні у дітей універсальної картини світу, окрім своєї позитивно прогресивної функції, інколи несуть особливу загрозу для вразливої дитячої психіки. Є доведеним факт збільшення впливу на дітей та підлітків неконтрольованої інформації про світ, людину, суспільство і природу, який актуалізує проблему інформаційної освіти, інформаційної грамотності, медіаграмотності, критичного мислення та критичного ставлення до інформації, починаючи вже з молодшого шкільного віку.

Спостереження вчителів молодшої школи показують, що вже першокласники приходять до школи маючи значний медійний досвід, здобувши певну кількість інформації, як правило, самостійно. Проте, коли перед учнями постає завдання виокремити з наявних знань головне та другорядне, виділити істинне та помилкове, відрізнити вимисел від реальності, у переважній більшості школярів виникають труднощі. Педагоги приходять до висновку, що здебільшого дитина вміє шукати інформацію, але не здатна її аналізувати. Допитливість маленького школяра, який задає безліч питань «Що? Де? Чому?» та прагне дізнатися нове про довкілля, людей, природу треба обов'язково задовольняти. Бо саме у молодшому шкільному віці розвивається

мотивація до процесу навчання, формується пізнавальна активність. Використавши психологічний потенціал молодшого шкільного віку, ми отримаємо в середній та старшій школі учня, здатного не лише критично споживати готову медіапродукцію, а і самому створювати якісні медіатексти.

Важливий аспект медіаосвіти: вікові особливості учнів та зміна пріоритетних авторитетів у процесі зростання дитини. Як стверджують психологи, для молодшого школяра прикладом для наслідування є батьки та перша вчителька. Тому важливо, щоб саме вони заклали базові основи медіаграмотності дитини. Бо вже з переходом до середньої ланки їх авторитет відходить на другий план, а пріоритетною стає позиція «знайди друга, роби як він». І якщо батьки та вчителі розпочнуть навчати школярів медіаграмотності саме в цей період, минувши попередній, вони не досягнуть стовідсоткового бажаного результату: дитина психологічно налаштована на іншого порадника – свого друга. У старшому шкільному віці, коли учень до навчання підходить усвідомлено, для нього знов авторитетами стають батьки і вчителі, але тільки в тому разі, коли він бачить в них високий рівень професіоналізму. Тому дорослі, під час роботи зі школярами старшої ланки, повинні самі впевнено орієнтуватися в світі медіа та бути гарними спеціалістами.

Необхідно відзначити позитивне значення для дитини наявного величезного розмаїття інформації, розвиваючих ігор та фільмів, технічних та комунікативних можливостей. Але, поряд з тим, важливо усвідомлювати небезпечні впливи медіа, особливо на учнів молодшого шкільного віку, для яких одним із головних заперечливих впливів від медіа є знерухомлення. Психологи наголошують на тому, що дитина розвивається у русі, а психологічні новоутворення у цей вік набуваються, переважно, в динаміці, завдяки чому й складається картина власного тіла. Користування медіа забирають час, який дитина може витратити на рух. Комп'ютерні чи відеоігри, мультфільми можуть чинити й інший, менш очевидний негативний вплив. Неконтрольоване та не дозоване спілкування з різного роду медіапродукцією може порушувати дитячий психічний розвиток та емоційний стан. Останніми роками науковці та лікарі приходять до висновку про підвищення такого розладу як гіперактивність, мовні порушення, розлад уваги у дітей, коли їм складно на чомусь зосередитись. Проте, щоб відволікти малечу від телевізора чи комп'ютера, не має сенсу казати їй про негативні сторони медіа, бо можна досягти зворотного ефекту. Важливо навчити батьків і вчителів, як доцільно організувати життя дитини, її навчання та дозвілля.

Якщо усвідомлювати ризики, добирати відповідну медіапродукцію, обмежувати час спілкування молодших дітей із різними видами медіа – негативний вплив від них можна мінімізувати. Дорослим варто дотримуватись однієї важливої умови. Ця умова – спілкування з дитиною: спільний перегляд друкованою та телепродукції, обговорення телевізійних програм тощо. Бо саме батьки є першими провідниками дитини у світ медіа і вони зобов'язані вчити правильно сприймати, аналізувати, усвідомлювати оточуючу дитину медіаінформацію. Вони повинні вміти використовувати розвиваючий та навчальний потенціал ЗМК, а головне контролювати час, відведений на спілкування дитини з різними видами медіа. Від того, як сучасна сім'я

ставиться до отриманої медіаінформації, як батьки її оцінюють та інтерпретують для передачі дітям, залежить ставлення підростаючого покоління до інформаційного потоку. Якщо діти споживають медіапродукцію і не мають можливості отримувати додаткові роз'яснення, то у них відбувається затримка розвитку, головним чином, морального. Причина у тому, що діти не завжди можуть самостійно визначити те, що погано, а що добре, вони переважно повторюють оціночні судження за дорослими або ровесниками, тому побачені сюжети треба проговорювати, критично аналізувати.

Виконання означеної умови порушує ще одну проблему: медіаграмотність батьків, яку вони, у більшості, опановують самотужки. Робота над проблемою передбачає впровадження медіаосвіти у родинне середовище, формування медіакультури сім'ї, як частини цілісної системи медіаосвіти, важливого чинника ранньої соціалізації дитини. Вищезазначені фактори вказують на те, що значно актуалізується проблема формування медіаграмотності підростаючого покоління, починаючи з початкових класів до старшого шкільного віку. Для ефективного та цілісного впливу на розвиток особистості дитини в сучасному медіапросторі необхідно надавати тематичні знання батькам учнів із питань медіавиховання з урахуванням вікових особливостей дитини.

Проте потенційні можливості використання медіаосвіти у вихованні дітей поки ще використовуються на досить низькому рівні. Причиною тому є існуючі протиріччя:

- між необхідністю підготовки школярів до життя в інформаційному суспільстві й реальним станом практичного використання медіаосвіти у виховному процесі;
- між залученням дітей у процес споживання медіапродукції та відсутністю цілеспрямованого педагогічного керівництва цим процесом;
- між накопиченим у світовій медіапедагогіці досвідом застосування виховних можливостей медіа та недостатнім рівнем використання у нашій країні потенційних можливостей медіавиховання.

Оволодіння медіаграмотністю і регулярне використання мультимедіа у виховному процесі значно змінює спосіб виховної діяльності школи. Нові інформаційні технології допомагають знайти природний шлях перетворення школярів у активних учасників виховного процесу. Учням цікаво виконувати не тільки навчальні завдання, а й навчитися переносити дослідницькі навички на реалізацію власних творчих проєктів. Тому класні керівники повинні бути готові працювати у позакласній роботі з учнями за двома напрямками:

1. Грамотне використання готових інформаційних ресурсів.
2. Створення якісних власних мультимедійних продуктів.

Корекція змісту виховної роботи потребує внести у плани інтеграційні заходи з метою забезпечення медіаосвітньої грамотності всіх учасників педагогічного процесу (у навчально-виховній, виховній, позакласній роботі, у психологічному, інформаційно-бібліотечному забезпеченні, роботі з батьками).

Названі положення вказують на необхідність послідовного та безперервного навчання підростаючого покоління медіаграмотності та розвитку медіакультури.

Наскрізне впровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес школи, починаючи з формування медіаграмотності учнів початкової ланки до виховання медіакомпетентної особистості випускника; медіаосвітня підготовка педагогів; медіапросвіта батьків – запорука створення якісної шкільної системи медіаосвіти.

Темою дослідно-експериментальної роботи визначено «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання».

Основною метою дослідження є створення системи шкільної медіаосвіти через експериментальне впровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес та позакласну діяльність; визначення умов ефективного функціонування даної системи в контексті реформування сучасного навчального закладу.

Об'єктом дослідно-експериментальної роботи є шкільна спільнота у складі суб'єктів навчально-виховного процесу – учні, батьки, вчителі.

Предмет дослідження: зміст, умови і технології організації системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання, впровадження психолого-педагогічних технологій розвитку спілкування медіаадаптованої особистості.

Гіпотеза дослідно-експериментальної роботи полягає у припущенні, що послідовна реалізація створення системи шкільної медіаосвіти дає змогу: підвищити рівень медіаосвіти педагогічних працівників, що забезпечить якісно нове використання медіаресурсів у навчально-виховному процесі; підготовку школярів до життя в інформаційному суспільстві; сприятиме формуванню особистості вчителя та учня, здатної до медіаторчості.

Гіпотетично можна припустити формування в учнів таких якостей:

медіаімунітет як спроможність протистояти агресивному медіасередовищу і зберігати відчуття психологічного благополуччя при споживанні медіапродукції, що передбачає медіаобізнаність, уміння обирати потрібну інформацію, оминати інформаційне «сміття», захищатися від потенційно шкідливої інформації з урахуванням прямих і прихованих впливів у мережі Інтернет та інших системах медіа;

рефлексію і критичне мислення як психологічні механізми, які забезпечують свідоме споживання медіапродукції на основі ефективного орієнтування в медіапросторі та осмислення власних медіапотреб, адекватного та різнобічного оцінювання змісту і форми інформації, її повноцінного і критичного тлумачення з урахуванням особливостей сприймання мови різних медіа, культури спілкування у віртуальних спільнотах та соціальних мережах;

спеціалізовані аспекти основ медіаграмотності: візуальну медіаграмотність (сприймання кіно, телебачення), культуру комунікативної поведінки в Інтернеті, музичну медіакультуру, розвинені естетичні смаки щодо форм мистецтва, опосередкованих мас-меді та сучасних напрямів медіаарту тощо.

На основі визначеної мети та висунутої гіпотези сформульовано такі **завдання:**

1. Створення моделі шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання для цільової аудиторії: учні 1-11 класів, педагогічні працівники, батьки.

2. Поширення ідеї створення системи шкільної медіаосвіти у педагогічному середовищі міста та області;

3. Створення умов та розробка науково-методичного забезпечення для розвитку педагогічної майстерності вчителів, формування інноваційного середовища навчального закладу в рамках функціонування системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання;

4. Експериментальна перевірка ефективності створеної системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання;

6. Формування та розвиток медіаграмотності учнів як свідомих споживачів медіапродукції, здатних адекватно оцінювати та критично тлумачити її зміст;

7. Формування медіаіміунітету особистості, який робить її здатною протистояти агресивному медіасередовищу, захищаючи від потенційно шкідливої інформації;

8. Формування і розвиток вмій та навичок, необхідних для медіатворчості як способу самовираження особистості в сучасному інформаційному просторі;

9. Здійснення моніторингу розвитку медіаграмотності учасників навчально-виховного процесу;

10. Впровадження курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності», факультативів «Основи медіаграмотності», «Медіакультура» та інтегрування в навчальні програми елементів медіаграмотності та медіакультури з урахуванням вікових особливостей учнів;

11. Підготовка методичних та дидактичних матеріалів медіаосвітніх курсів.

Проблема дослідження полягає у протиріччі між соціальною потребою формування медіаграмотності, інтегрованої в інформаційну культуру школярів і відсутністю науково обґрунтованого методичного інструментарію, за допомогою якого вчителі могли б здійснювати підготовку учнів до життя в інформаційному суспільстві.

Теоретико-методологічною основою експериментальної роботи є положення Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про вищу освіту», Концепції впровадження медіаосвіти в Україні; теоретичні праці педагогів, психологів, нормативні документи про необхідність гуманізації освітньої галузі, формування гармонійної та духовно, інтелектуально і фізично розвиненої особистості.

Науково-педагогічні принципи, на основі яких буде здійснюватися дослідно-експериментальна робота, узгоджуються із загальними педагогічними принципами, які віддзеркалюють сучасний рівень розвитку та напрями становлення освіти в Україні.

Основні принципи здійснення медіаосвіти:

особистісний підхід (медіаосвіта базується на актуальних медіапотребах споживачів інформації з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних та соціально-психологічних особливостей, наявних медіауподобань і рівня

сформованості медіаграмотності особистості та її найближчого соціального оточення);

перманентне оновлення змісту (зміст медіаосвіти постійно оновлюється відповідно до розвитку технологій, змін у системі засобів масової інформації мас-медіа, стану медіакультури суспільства та окремих його верств; використовуються актуальні інформаційні прецеденти, поточні новини, популярні в молодіжному середовищі комплексні медіафеномени; забезпечується баланс між актуальною сьогоденністю та історичними надбаннями);

орієнтація на розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (медіаосвіта спирається на передові досягнення в галузі інформаційно-комунікаційних технологій, використовує їх для організації роботи медіапедагогів, формування спільних інформаційних ресурсів, полегшення комунікації та координації в середовищі взаємодії суб'єктів медіаосвітніх процесів);

пошанування національних традицій (медіаосвіта базується на культурних традиціях народу, враховує національну та етнолінгвістичну специфіку медіапотреб її суб'єктів, забезпечуючи паритетність їхньої взаємодії і конструктивність діалогу);

пріоритет морально-етичних цінностей (медіаосвіта спрямована на захист суспільної моралі і людської гідності, протистоїть жорстокості і різним формам насильства, сприяє утвердженню загальнолюдських цінностей, зокрема ціннісному ставленню особи до людей, суспільства, природи, мистецтва, праці і самої себе);

громадянська спрямованість (медіаосвіта сприяє розвитку в країні громадянського суспільства, спирається на потенціал громадських об'єднань і асоціацій, сприяє підвищенню політичної культури суспільства);

естетична наснаженість (медіаосвіта широко використовує кращі досягнення різних форм сучасного мистецтва та естетичного виховання засобами образотворчого мистецтва, музики, художньої літератури, кіно, фольклорних практик, розвивається з урахуванням потенціалу існуючих у суспільстві загалом і на місцевому рівні інституцій та окремих проектів мистецького профілю);

продуктивна мотивація (формування продуктивної мотивації учасників медіаосвітнього процесу забезпечує поєднання акцентів на творчому сприйманні медіа і розвиткові здатності того, хто вчиться, створювати власну медіапродукцію, використовувати її на фестивалях, конкурсах, під час спілкування в соціальних мережах тощо).

Основний метод наукового дослідження – комплексний експеримент.

База дослідно-експериментальної роботи: комунальний заклад освіти загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 міста Першотравенська Дніпропетровської області.

Достовірність результатів дослідно-експериментальної роботи буде забезпечуватися коректним використанням методик і технологій за погодженням із науковими керівниками та консультантами експерименту;

якісною обробкою експериментальних даних; систематичним порівняльним аналізом різних показників медіаграмотності учнів.

Вірогідність негативних наслідків експерименту може бути пов'язана з:

недостатнім матеріально-технічним забезпеченням навчально-виховного процесу (комп'ютери, інтерактивні дошки, тощо);

недостатньо розробленою науково-методичною базою курсу;

недосконалим забезпеченням психолого-педагогічного супроводу втілення курсу;

перевантаженням навчально-виховного процесу в зв'язку із опрацюванням великого обсягу додаткового матеріалу.

Очікувані позитивні результати та форми їх подання:

Розробка моделей використання медіаресурсів у викладанні навчальних предметів.	Схеми, моделі, проекти, розробки
Розробка інтегрованих медіаосвітніх модулів для предметних уроків у різних класах (молодших, середніх, старших).	Програми модулів.
Застосування інформаційних технологій у навчальній та позанавчальній діяльності школяра.	Учнівські творчі роботи, проекти
Розробка рекомендацій батькам щодо розвитку сімейної медіаграмотності та медіакультури дітей та підлітків.	Матеріали, рекомендації
Розвиток в учнів медіаграмотності та забезпечення їх підготовки до ефективної взаємодії із сучасним інформаційним середовищем.	Схеми та алгоритми аналізу медіапродуктів
Розробка методичних рекомендацій щодо використання у навчально-виховному процесі інформаційно-комунікативних технологій з метою формування медіаграмотності та медіакультури учасників навчально-виховного процесу.	Методичні посібники.
Створення медіатеки до уроків з курсу «Сходинки до медіаграмотності», «Основи медіаграмотності», «Медіакультура».	Методичні та дидактичні матеріали
Складання анотованого каталогу посилань на існуючі освітні медіаресурси за освітніми галузями державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти	Каталог
Творче застосування знань, вмінь, навичок медіаграмотності для саморозвитку, самореалізації особистості учня, його батьків, вчителів.	Участь в інтернет-проектах, інтернет-конференціях
Формування психолого-педагогічної інформаційної компетентності педагогічних	Матеріали семінарів, тренінгів

працівників щодо роботи з учнями шляхом проведення циклу психолого-педагогічних семінарів, тренінгів, майстер-класів.	
Висвітлення досягнень в експериментальній діяльності, обмін досвідом через мережу Інтернет.	Шкільний сайт, особисті web-сторінки, web-сайти, блоги.
Залучення потенціалу бібліотеки до створення шкільного інформаційного медіапростору.	Медіатека дидактичних розробок та методичних рекомендацій
Поширення досвіду.	Матеріали конференцій, семінарів

Організаційно-кадрове забезпечення науково-дослідної та експериментальної роботи:

Залучення педагогів-предметників до інтегрування медіаосвіти у викладання базових шкільних предметів.

Наукове керівництво здійснюватиме комунальний вищий навчальний заклад «Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» в особі:

Ватковської Марини Григорівни, проректора з науково-педагогічної роботи ДООППО, кандидата філософських наук;

Пицанської Вікторії Миколаївни, доцента кафедри філософії освіти ДООППО, кандидата культурології.

Наукові консультанти:

Найдьонова Любов Антонівна, заступник директора з наукової роботи Інституту соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України, завідувач лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти, доктор психологічних наук;

Волошенко Оксана Валеріївна, виконавчий директор МБФ «Академія української преси.

Відповідальний керівник дослідно-експериментальної роботи:

Габісова Наталя Михайлівна, директор Першотравенської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Дніпропетровської області.

Терміни проведення дослідно-експериментальної роботи: початок – вересень 2015 р., закінчення – грудень 2020 р.

Етапи експериментальної діяльності:

I. Підготовчий етап

(вересень 2015 р. – серпень 2016 р.)

1. Визначення та обґрунтування науково-методичного супроводу експериментальної роботи педагогічного колективу щодо створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання.

2. Формування складу творчої групи педагогічних працівників для участі в організації та проведенні дослідно-експериментальної роботи.

3. Створення умов для підвищення рівня медіаосвіти вчителів та формування високого рівня їх мотиваційної та професійної готовності щодо медіаосвітнього навчання учнів.

4. Введення до варіативної складової навчального плану факультативів «Основи медіаграмотності», «Медіакультура» та курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності».

5. Організація роботи класних керівників з питань медіавиховання учнів.

6. Вивчення рівня сімейної медіакультури та виявлення готовності батьків до впровадження медіаосвіти в школі.

II. Концептуально-діагностичний етап (вересень 2016 р. – серпень 2017 р.)

1. Розроблення моделі системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання.

2. Формування психолого-педагогічної інформаційної компетентності педагогічних працівників щодо роботи з учнями шляхом проведення циклу психолого-педагогічних семінарів, тренінгів, майстер-класів.

3. Розроблення та проведення семінарських і практичних занять для учителів-предметників із питань інтеграції медіаосвітніх технологій у підрозділи шкільної програми.

4. Проведення засідань творчих робочих груп з питань розробки рекомендацій щодо застосування інформаційних технологій у навчальній та позанавчальній діяльності школяра.

5. Вивчення результативності роботи учнів, задіяних в експерименті, рівня їх медіаграмотності та медіакультури.

6. Розробка моделей використання медіаресурсів у викладанні навчальних предметів.

7. Залучення потенціалу бібліотеки до створення шкільного інформаційного медіапростору.

8. Створення електронних ресурсів для інформаційно-комунікаційної підтримки експерименту з упровадження медіаосвіти і поширення кращого педагогічного досвіду.

9. Організація медіапросвітницької роботи з батьківською громадськістю.

III. Формувальний етап (вересень 2017 р. – серпень 2018 р.)

1. Аналіз інформаційних та матеріально-технічних умов для удосконалення медіаосвітньої інноваційної діяльності педагогів.

2. Створення медіатеки до уроків з курсу «Сходинки до медіаграмотності».

3. Складання анотованого каталогу посилань на існуючі освітні медіаресурси за освітніми галузями державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

4. Здійснення моніторингу розвитку медіакультури учнів, залучених до участі в дослідно-експериментальній роботі, та зіставлення його результатів з даними всеукраїнського моніторингу рівня медіакультури населення,

проведеними у співпраці з лабораторією психології масової комунікації та медіаосвіти Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

5. Створення системи дослідження впровадження шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання.

6. Розширення бази електронних ресурсів для інформаційно-комунікаційної підтримки експерименту з упровадження медіаосвіти і поширення кращого педагогічного досвіду.

7. Розробка системи оцінювання рівня медіаосвітньої інноваційної педагогічної діяльності вчителя.

IV. Узагальнювальний етап (вересень 2018 р. – серпень 2019 р.)

1. Здійснення узагальнюючої діагностики рівня медіакультури суб'єктів навчально-виховного процесу та їхньої готовності до конструктивної взаємодії.

2. Узагальнення результатів упровадження медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітнього навчального закладу.

3. Розробка анкет, тестів та інших матеріалів щодо вивчення медіаосвітньої інноваційної діяльності, пов'язаних із задоволенням медіаосвітніх інтересів педагогів, дітей та їх батьків у навчально-виховному процесі.

4. Удосконалення навчально-виховного процесу шляхом впровадження медіаосвітньої інноваційної діяльності.

5. Розроблення висновків та рекомендацій за підсумками експерименту.

V. Корегувальний етап (вересень 2019 р. – грудень 2020 р.)

1. Узагальнення результатів експерименту: від моделювання системи шкільної медіаосвіти до теоретичних висновків і науково-методичних рекомендацій.

2. Підготовка науково-методичних розробок щодо створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання в сучасних умовах.

3. Проведення циклу регіональних масових заходів із метою популяризації результатів експерименту для сприяння широкому впровадженню наскрізної медіаосвіти у навчально-виховний процес навчальних закладів.

4. Поширення досвіду дослідно-експериментальної роботи шляхом публікацій в освітянській пресі, інших засобах масової інформації.

Начальник управління дошкільної,
позашкільної та загальної середньої освіти

В.Г.СЕРЕДНЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ департаменту освіти
і науки облдержадміністрації
від 17.11.2015 № 759/0/212-15

ПРОГРАМА

**дослідно-експериментальної роботи за темою
«Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання»
на базі комунального закладу освіти «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 м. Першотравенська»
на 2015-2020 роки**

№	Зміст роботи	Термін виконання	Очікувані результати	Відповідальні за виконання
І. Підготовчий етап (вересень 2015 - серпень 2016 р.)				
1.	Аналіз наукових та науково-практичних педагогічних та психологічних літературних джерел із питань медіаосвіти	Вересень – грудень 2015 р.	Концепція створення системи медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання	Наукові керівники, директор школи
2.	Складання кошторисів витрат на проведення дослідно-експериментальної роботи	Вересень 2015 р.	Фінансове забезпечення	Директор школи
3.	Визначення стратегії підготовки педагогічного колективу і батьків до впровадження медіаосвітніх інновацій	Вересень 2015 р.	Стратегія підготовки педагогічного колективу і батьків до впровадження медіаосвітніх інновацій	Наукові керівники, директор школи
4.	Участь у семінарі-наradі з питань упровадження медіаосвіти	Жовтень 2015 р., квітень 2016 р.	Матеріали семінару-наradи, дискусія на форумі в Інтернеті	Наукові керівники, директор школи
5.	Участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Філософія комунікації: освіта як форма суспільного діалогу»	22 жовтня 2015р	Матеріали у збірці наукових робіт за результатами конференції	Наукові керівники, Директор школи, вчителі-дослідники
6.	Формування складу творчої групи учителів-дослідників, психологічної служби для участі в організації та проведенні дослідно-експериментальної роботи	Жовтень 2015 р.	Творча група педагогів-дослідників	Наукові керівники, директор школи
7.	Планування роботи творчої групи на I підготовчому	Жовтень 2015 р.	План роботи	Творча група

	етапі дослідно-експериментальної роботи за темою «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання»			педагогів-дослідників
8.	Складання анотованого каталогу посилань на існуючі освітні медіаресурси за освітніми галузями державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти	Жовтень - грудень	Створення віртуального методичного кабінету на сайті навчального закладу.	Творча група педагогів-дослідників
9.	Забезпечення підвищення кваліфікації вчителів-експериментаторів на курсах, тренінгах медіаосвітнього напрямку	Протягом року	Підвищення медіакомпетеності вчителів-експериментаторів за розкладом ДОППО	Директор школи
10.	Проведення установчих семінарів, семінарів-практикумів, тренінгів, педагогічних читань для вчителів із питань медіаосвіти з метою їх ознайомлення з особливостями технології впровадження медіаосвіти та функцій курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності» та факультативів «Основи медіаграмотності» для учнів 8 класів та «Медіакультура» для учнів 10 класів в навчально-виховному процесі.	Жовтень – грудень 2015 р.	Навчально-методичні матеріали	Директор школи, творча група
11.	Проведення батьківського всеобучу з питань медіаосвіти	Протягом року	Батьківські збори, бесіди, практичні заняття для батьків.	Творча група
12.	Вивчення курсу «Сходинки до медіаграмотності» у 2-3 кл початкової школи	Протягом року	Поурочне планування вивчення курсу «Сходинки до медіаграмотності» 2-3 кл.	Вчителі-дослідники
13.	Участь у підготовці дидактичного, інформаційного, технологічного наповнення курсу «Сходинки до медіаграмотності» 2-3 кл.	Протягом року	Поурочне планування курсу «Сходинки до медіаграмотності» 2-3 кл. Навчально-методичні матеріали, презентації до уроків, завдання для тестового контролю.	Творча група
14.	Введення факультативів «Основи медіаграмотності» для учнів 8 класів та «Медіакультура» для учнів 10 класів	Протягом року	Презентації до занять, творчі роботи учнів	Вчителі-дослідники
15.	Робота вчителів з медіапродуктами на уроках різних циклів.	Протягом року	Підвищення мотивації учнів до навчання та ефективності уроків.	Творча група педагогів-дослідників
16.	Організація роботи класних керівників з питань медіавиховання учнів	Протягом року	Підвищення рівня медіакультури учнів закладу	Класні керівники
17.	Запровадження роботи шкільних гуртків	Протягом року	Створення дитячих медіапродуктів	Директор школи,

	медіаосвітнього напрямку.			вчителі-дослідники
18.	Залучення учнів до участі у творчих конкурсах медіаосвітньої направленості обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів	Протягом року	Творчі роботи учнів	Наукові керівники, директор школи
19.	Проведення першого етапу діагностики рівня медіаграмотності та ставлення учнів до впровадження в школі медіаосвітніх інновацій	Листопад – грудень 2015 р.	Коригування методичної роботи з учителями за підсумками діагностики рівня медіаграмотності учнів	Директор школи, психолог, творча група, класні керівники
20.	Проведення анкетування вчителів та батьків з метою виявлення готовності дорослих суб'єктів навчально-виховного процесу до впровадження медіаосвіти в школі	Грудень 2015 р. – січень 2016 р.	Коригування методичної роботи з учителями та батьками за підсумками анкетування	Директор школи, творча група
21.	Підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи за перший етап	Червень 2016 р.	Науковий звіт	Директор школи, творча група
II. Концептуально-діагностичний етап (вересень 2016 - серпень 2017 р.)				
1	Планування роботи творчої групи на II етапі дослідно-експериментальної роботи за темою «Створення системи шкільної медіаосвіти на основі принципів наскрізного навчання»	Вересень 2016 р.	План роботи	Творча група педагогів-дослідників
2	Забезпечення підвищення кваліфікації вчителів-експериментаторів на курсах, тренінгах медіаосвітнього напрямку	Протягом року	Підвищення медіакомпетеності вчителів-експериментаторів за розкладом ДОППО	Директор школи
3	Проведення діагностики рівня медіакультури та ставлення учнів до впровадження в школі медіаосвітніх інновацій.	Жовтень-листопад 2016р.	Внесення змін до методичної роботи за підсумками діагностики рівня медіакультури учнів	Директор школи, психолог, творча група
4	Проведення анкетування вчителів та батьків з метою виявлення готовності дорослих суб'єктів навчально-виховного процесу до впровадження медіаосвіти	Жовтень-листопад 2016р.	Внесення змін до методичної роботи з учителями та батьками за підсумками анкетування	Директор школи, психолог, класні керівники
5	Продовження вивчення курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності» для учнів 2-4 класів.	Протягом року	Підвищення рівня медіакультури учнів 2-4 класів	Вчителі-експериментатори
6	Участь у підготовці дидактичного, інформаційного, технологічного наповнення курсу «Сходинки до медіаграмотності» 2-4 кл.	Протягом року	Навчально-методичні матеріали, презентації до уроків, завдання для тестового контролю.	Творча група

7	Продовження вивчення курсу «Основи медіаграмотності» для учнів 8,9 класів та «Медіакультура» для учнів 10 класів на факультативних заняттях.	Протягом року	Дидактичні матеріали до занять, творчі роботи учнів.	Вчителі-дослідники
8	Залучення учнів до участі у творчих конкурсах медіаосвітньої направленості обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів	Протягом року	Творчі роботи учнів	Наукові керівники, директор школи, творча група
9	Проведення тижня медіакультури.	Березень-квітень 2017р	Підвищення рівня медіакультури учнів	Творча група
10	Створення електронних ресурсів для інформаційно-комунікаційної підтримки експерименту з упровадження медіаосвіти і поширення кращого педагогічного досвіду.	Протягом року	Електронний ресурс, медіаосвітній сайт	Творча група
11	Проведення засідань творчої групи з питань технології впровадження медіаосвіти та функцій курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності» в навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу I ступеню.	Протягом року	Підвищення медіаосвітньої кваліфікації педагогів, створення умов для ефективного впровадження курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності» в навчально-виховному процесі загальноосвітнього навчального закладу I ступеню.	Директор школи, творча група
12	Проведення семінарських і практичних занять для класних керівників, учителів-предметників із питань упровадження медіаосвіти у навчально-виховний процес.	Протягом року	Методичні розробки семінарських і практичних занять для класних керівників, учителів-предметників із питань упровадження медіаосвіти	Директор школи, творча група
13	Участь у семінарі-наradі з питань упровадження медіаосвіти	2016-2017	Матеріали семінару-наradи, дискусія на форумі в Інтернеті	Наукові керівники, директор школи
14	Серія відкритих уроків учителів- предметників з використанням медіаресурсів	Протягом року	Підвищення рівня медіа культури вчителів та учнів	Творча група
15	Робота класних керівників з питань навчання учнів якісному використанню медіапродукції під час організації власного дозвілля.	Протягом року	Підвищення рівня медіакультури учнів закладу	Класні керівники
16	Проведення тематичних батьківських зборів з питань медіакультури дітей та підлітків	Жовтень-лютий	Підвищення рівня медіакультури батьківської громади. Розробка рекомендацій батькам щодо розвитку сімейної медіаграмотності.	Творча група
17	Підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи на другому етапі.	Червень 2017 р.	Науковий звіт	Наукові керівники, директор школи

III. Формувальний етап
(вересень 2017 - серпень 2018 р.)

1	Проведення анкетування батьків та учнів з метою вивчення рівня медіакультури. Аналіз соціопитувань та анкетування батьків та учнів щодо впровадження медіаосвітніх технологій в навчально– виховний процес.	Протягом року	Спільна робота з батьками та учнями за підсумками анкетування. Внесення змін до методичної роботи з учителями та батьками за підсумками анкетування	Практичний психолог, класні керівники, творча група
2	Забезпечення розвитку медіакомпетентності учнів під час вивчення курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності», сприяння створенню умов для інтеграції медійних практик дорослих і дітей, розвитку сімейної медіакультури	Протягом року	Підвищення рівня медіакомпетентності учнів навчального закладу	Наукові керівники, директор школи, творча група
3	Проведення тематичних батьківських зборів з питань медіакультури	Жовтень-лютий	Підвищення рівня медіакультури батьківської громади	Творча група
4	Розширення бази електронних ресурсів для інформаційно-комунікаційної підтримки експерименту з упровадження медіаосвіти і поширення кращого педагогічного досвіду.	Протягом року	Електронні ресурси, освітня сторінка сайту школи. Створення віртуального методичного кабінету в локальній мережі навчального закладу з методичними рекомендаціями, дидактичними розробками, медіатекою.	Директор школи Творча група
5	Удосконалення методики проведення уроків курсу за вибором «Сходинки до медіаграмотності» для учнів 2-4 класів.	Протягом року	Підвищення рівня медіакультури учнів 2,3,4 класів	Вчителі-дослідники
6	Розробка методичних матеріалів з курсу «Сходинки до медіаграмотності» для 2-4 класів	Протягом року	Робочий зошит і конспекти уроків, з курсу «Сходинки до медіаграмотності» для 2-4 класів	Наукові керівники, директор школи
7	Удосконалення методики проведення факультативів «Основи медіаграмотності» для учнів 8,9 класів та «Медіакультура» для учнів 10 класів	Протягом року	Дидактичні матеріали до занять, творчі роботи учнів	Вчителі-дослідники
8	Проведення виховних заходів з використанням готової медіапродукції та створенням власної.	Протягом року	Розробка сценаріїв виховних заходів, міні-тренінгів. Розміщення матеріалів в мережі Інтернет	Вчителі-дослідники, класні керівники
9	Залучення учнів до участі у творчих конкурсах медіаосвітньої направленості міського, обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів	Протягом року	Творчі роботи учнів	Наукові керівники, директор школи
10	Проведення тижня медіакультури	Березень-квітень 2018р	Підвищення рівня медіакультури учнів, розвиток умінь застосовувати одержані	Творча група

			знання на практиці	
11	Екскурсія до редакції міської газети	листопад	Підвищення рівня медіакультури старшокласників.	Творча група
12	Проведення практичних занять для педагогічних працівників міста Першотравенська (класних керівників, учителів – предметників, вихователів ДНЗ) із питань формування медіакультури підростаючого покоління.	Протягом року.	Підвищення рівня медіакомпетентності педагогічних працівників, набуття практичних навичок для медіапросвітницької роботи з батьками	Заступник директора з виховної роботи
13	Серія відкритих уроків учителів - предметників з використанням медіа ресурсів	Протягом року	Підвищення рівня медіа культури вчителів та учнів	Творча група
14	Участь у семінарі-наradі з питань упровадження медіаосвіти	2017-2018	Матеріали семінару-наradи, дискусія на форумі в Інтернеті	Наукові керівники, директор школи
15	Забезпечення підвищення кваліфікації вчителів-експериментаторів на курсах, тренінгах, школах тощо медіаосвітнього напрямку	Протягом року	Підвищення медіакомпетентності вчителів-експериментаторів за розкладом ДОППО	Директор школи
16	Висвітлення дослідно-експериментальної роботи в закладі на шкільному сайті	Протягом року	Інформаційні бюлетені, статті, репортажі на шкільному сайті	Творча група, класні керівники
17	Підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи за третій етап	Червень 2018р	Науковий звіт	Науковий керівник
IV. Узагальнювальний етап (вересень 2018 - серпень 2019 р.)				
1	Здійснення підсумкового етапу діагностики рівнів медіакультури суб'єктів навчально-виховного процесу та їхньої готовності до конструктивної взаємодії.	Протягом року	Інформаційно-аналітичні, науково-методичні матеріали	Директор, творча група вчителів – дослідників, практичний психолог
2	Розробка та удосконалення методичних матеріалів з курсу «Сходинки до медіаграмотності» для 2,3,4 класів	Протягом року	Удосконалення методичних матеріалів з курсу «Сходинки до медіаграмотності» для 2, 3, 4 класів. Створення міні-посібника з розробкою ігор для молодших школярів, що сприяють розвитку медіаграмотності.	Наукові керівники, вчителі-дослідники, директор школи
3	Розвиток навичок критичного сприймання учнями	Протягом року	Розробка сценаріїв виховних заходів.	Вчителі-

	сучасних медіапродуктів в процесі організації виховної роботи.		міні-тренінгів та медіадодатків до них. Розміщення матеріалів в мережі Інтернет	дослідники, класні керівники
4	Участь учнів у творчих конкурсах медіаосвітньої направленості міського, обласного, всеукраїнського та міжнародного рівнів	Протягом року	Творчі роботи учнів	Творча група
5	Проведення тижня медіакультури.	Березень-квітень 2018р	Підвищення рівня медіакультури учнів	Творча група
6	Забезпечення підвищення кваліфікації вчителів-експериментаторів на курсах, тренінгах медіаосвітнього напрямку	Протягом року	Підвищення медіакомпетеності вчителів-експериментаторів за планом ДОППО	Директор школи
7	Поповнення методичного кабінету наочними матеріалами медіаосвіти.	Протягом року	Систематизація медіапродуктів: дидактичних навчальних матеріалів та творчих учнівських робіт.	Директор школи, Творча група, вчителі-дослідники
8	Проведення методичного тижня «Основні практичні засади медіаосвіти»	2019р	Методичні рекомендації щодо практичного використання медіаресурсів на уроках	Директор школи, Творча група вчителі-дослідники
9	Розвиток медіаграмотності батьків, як провідного чинника ранньої соціалізації дитини	Протягом року	Підвищення рівня медіакультури батьківської громади	Класні керівники
10	Розширення співпраці з місцевими засобами масової інформації	Листопад 2018 р.	Презентація учнівських медіапродуктів на сторінках місцевої газети та в ефірі місцевого телеканалу	Творча група
11	Участь у семінарі-наradі з питань упровадження медіаосвіти	Протягом року	Матеріали семінару-наradи, дискусія на форумі в Інтернеті	Наукові керівники, директор школи
12	Розроблення висновків та рекомендацій за підсумками експерименту	Протягом року	Висновки за темою експерименту та рекомендації щодо подальшого розвитку медіаосвіти в Україні	Наукові керівники
13	Підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи за четвертий етап	Протягом року	Науковий звіт	Наукові керівники, директор школи, творча група
V. Корегувальний етап (вересень 2019 р. – грудень 2020 р.)				
1	Розроблення програми взаємодії загальноосвітнього навчального закладу і територіальних установ, інших	2019-2020 рр.	Програма взаємодії загальноосвітнього навчального закладу і територіальних	Наукові керівники, директор школи

	закладів освіти, громадських організацій, спрямованої на розвиток системи шкільної медіаосвіти		установ, інших закладів освіти, громадських організацій, спрямованої на розвиток системи шкільної медіаосвіти	
2	Проведення циклу масових заходів із метою популяризації результатів експерименту для сприяння масовому впровадженню медіаосвіти в навчально-виховний процес загальноосвітнього навчального закладу.	2019-2020 рр.	Підвищення рівня медіакультури учасників педагогічного процесу; забезпечення скоординованої діяльності навчального закладу та установ з розвитку обдарованої молоді	Наукові керівники
3	Презентація результатів використання медіаресурсів у навчально-виховній роботі, позакласної роботі та у роботі з батьками на міській методичній раді.	Березень 2019 р.	Поширення передового інноваційного педагогічного досвіду, підвищення рівня медіакультури учасників педагогічного процесу	Директор, заступник з НВР, класні керівники
4	Поширення досвіду дослідно-експериментальної роботи шляхом публікацій в освітянській пресі, інших засобах масової інформації.	2019-2020 рр.	Публікації в освітянській пресі, Інтернет-виданнях, виступи в інших засобах масової інформації. Практична медіаосвіта: авторські уроки для початкової школи.	Наукові керівники, директор школи, творча група
5	Підведення підсумків дослідно-експериментальної роботи на останньому етапі	2019-2020 рр.	Науковий звіт	Наукові керівники, директор школи, творча група

Начальник управління дошкільної,
позашкільної та загальної середньої освіти

В.Г.СЕРЕДНЯ